

Handskrift 142

Dramapedagog Margreta Söderwalls arkiv (1912-2009)

Margreta Söderwall var född i Stockholm 1912. Efter studier vid Stockholms högskola och Lärarhögskolan i Stockholm anställdes hon 1949 som adjunkt i svenska och engelska vid Högre allmänna läroverket i Umeå. 1968 blev hon metodiklektor vid lärarutbildningen i Umeå och de sista yrkesverksamma åren (1974-1979) var hon lärare vid Huddinge Gymnasium.

Margreta Söderwall var teaterentusiast och Shakespeareälskare. En inspirerande Shakespearekurs i England sommaren 1951 resulterade i att hon året därpå startade en teatergrupp för ungdomar under namnet Umeå Shakespearesällskap. Under drygt 20 år var Margreta en entusiastisk ledare och regissör för Shakespearesällskapet. Omkring 500 ungdomar har under åren getts möjlighet att spela teater under Söderwalls ledning. Hennes Shakespeareföreställningar väckte stor uppmärksamhet med turnéer i Sverige, Finland och England. Totalt blev det ett fyrtiotal teateruppsättningar och ca 300 teaterföreställningar.

När Margreta i mitten av 1970-talet flyttade till Huddinge fortsatte hon sitt teaterengagemang. Här startade hon Commediagruppen - en teatergrupp för barn och ungdomar – i vars verksamhet hon var engagerad långt efter sin pensionering.

Margreta Söderwall utvecklade med tiden en egen teaterpedagogik där hon använde sig av s.k. dramatikpåsar med rekvisita för teaterspel i klassrummet. Margreta författade även ett antal böcker kring teaterpedagogik och bearbetade teaterpjäser för ungdomar. Hon har för sitt arbete med ungdomsteater erhållit ett flertal kulturutmärkelser och blev år 2001 hedersdoktor vid Umeå universitet.

Arkivet efter Margreta Söderwall består av 5 hyllmeter handlingar och innehåller främst material kring hennes verksamhet med Umeå Shakespearesällskap och Commediagruppen i Huddinge. Här återfinns ett stort bildmaterial, klippsamlingar, manuskript till artiklar och föreställningar, rekvisita (dramatikpåsar) samt en liten del korrespondens. Arkivet innehåller även en del skivinspelningar och bildmaterial från engelska Shakespeareföreställningar.

Arkivet är fritt tillgängligt för forskning.

Umeå 2014-11-28

Forskningsarkivet

Göran Larsson

Arkivarie

Handskrift 142

Dramapedagog Margreta Söderwalls arkiv (1912-2009)

Förteckning

1. Manuskript

Manuskript, föreläsningar och uppsatser

		volym
<i>Strindbergs Folkungasagan. Några drag ur hans själsliv och en analys av dramat</i> (seminarieuppsats)	1939	142:1
<i>Schwarze Schwäne</i> (Carl Snoilsky: Svarta svanar) tysk översättning av Margreta Söderwall	u.å.	
Prolog till föreställningen " <i>En afton med Shakespeare</i> "	1952	
<i>Strindberg</i> , manuskript (på engelska) till föreläsning vid Leeds universitet	1958	
<i>50-årig Hamlet i Stratford</i>	1958	
<i>Sonetter</i> , översatta och tolkade av Margreta Söderwall	1958-1959	
<i>Dramatik av Strindberg, spelad i England av svensk skolungdom</i> (manuskript)	1984	
<i>Mäster Olof</i> , manuskript förkortad och arrangerad för skolverksamhet (med fotografier), ej utgiven	1984-1985	
<i>Att skapa med Shakespeare och andra klassiker</i> , föreläsning hedersdoktor vid Umeå universitet	2001	

Publicerade artiklar

<i>Shakespeare i engelska och svenska skolor</i> (ur <i>Aktuellt från skolöverstyrelsen</i> 11/55)	1955	
<i>Macbeth på skolscen – sedd genom elevögon</i> (ur <i>modersmållärarnas förenings årsskrift</i> 1961)	1961	
<i>Dramatik i språkundervisningen</i> (ur <i>Skolboken</i> 1961)	1961	
<i>Shakespeare at a Swedish High School</i> (ur <i>Dramatics</i> 1962)	1962	
<i>Melodin som kom bort</i> (ur <i>Aftonbladet</i> 18/2 1967)	1967	
<i>Dramatik i skolan</i> (ur <i>Pedagogiska meddelanden från Skolöverstyrelsen</i> 10/67)	1967	
<i>Dramatiken i lärarutbildningen i dödsläge</i> (ur <i>Ventilen</i> mars 1970)	1970	
<i>Att skapa med Shakespeare</i> (ur <i>Lärarhögskolans i Umeå rapportserie</i> nr 58/73)	1973	
<i>Försök få hit Royal Shakespeare Company!</i> (ur <i>GHT</i> 18/11 1977)	1977	
<i>Dramatisering i klassrummet</i> (ur <i>Svenskläraren</i> nr 1/79)	1979	
<i>Dramatisering i klassrummet</i> (ur <i>Lingua</i> nr 4/79)	1979	
<i>Shakespeare for Fun</i> (Utbildningsradions häfte)	1982	
<i>Scènes de Molière</i> (Utbildningsradions häfte)	1983	

Regimanuskript Umeå Shakespearesällskap

<i>Ett Shakespearefestspel</i>	1952	142:2
<i>Trettondagsafton</i>	1953	
<i>Stormen</i>	1955	
<i>Köpmannen i Venedig</i>	1956	
<i>Folkungasagan</i>	1959	

<i>The saga of the Folkungs</i>	1959	
<i>En midsommarnattsdröm</i>	1960	
<i>Macbeth</i>	1961	
<i>En midsommarnattsdröm</i>	1964	
<i>Shakespearekavalkad</i>	1964	
<i>Dramatic Interlude</i>	1965	
<i>Othello</i>	1966	142:3
<i>Köpmannen I Venedig</i>	1967	
<i>Stormen</i>	1967	
<i>Trettondagsafton</i>	1967	
<i>Shakespearescener</i>	1968	
<i>Så tuktas en argbigga</i>	1968	
<i>Barnens juldröm</i>	1968-1969	
<i>Människans väg</i>	1969	
<i>Teaterresa i tid och rum</i>	1970	
<i>Muntra fruarna i Windsor</i>	1970	
<i>Hamlet</i>	1972	
<i>En midsommarnattsdröm</i>	1973	
Regimanuskript Commedigruppen		
<i>Teaterkavalkad</i>	1975	142:4
<i>Carmen (även kostymskisser, noter, ljussättning och underlagsmaterial)</i>	1975	
<i>En midsommarnattsdröm</i>	1976	
<i>Svart dagbok (även underlagsmaterial och klipp samt Lauritz Falks arbetsmanuskript från Dramaten "Utanför, innanför")</i>	1976	
<i>Natthärbärgat (även kostymskisser, scenografi och underlagsmaterial)</i>	1977	142:5
<i>Kort underhållning</i>	1978	
<i>Hamlet</i>	1978	
<i>Trettondagsafton (även teckningar till scenbilden)</i>	1979	
<i>En midsommarnattsdröm</i>	1981	
<i>Stormen</i>	1982	142:6
<i>Gustav Vasa, engelsk version (även bildmaterial för kostymer)</i>	1984	
<i>Kul Kabaré</i>	1985	
<i>Barnens juldröm</i>	1985	
<i>Muntra fruarna i Windsor</i>	1986	
<i>Ett dockhem</i>	1986	
<i>Tartuffe</i>	1986-1987	142:7
<i>Fjollorna</i>	1987	
<i>Barnens juldröm</i>	1987	
<i>Tartuffe</i>	1988	
<i>Stormen</i>	1988	
<i>En midsommarnattsdröm</i>	1988-1989	
<i>Mandatet</i>	1989-1990	142:8
<i>Othello (ej spelad)</i>	1989-1990	

<i>Den girige</i>	1991	
<i>Sommarkvällar på jorden</i>	1991	
<i>Fjollorna</i>	1992	
<i>En midsommarnattsdröm</i>	1993	142:9
<i>Den inbillningssjuka (även dekor- och kostymskisser samt fotografier från föreställningen)</i>	1993	
<i>Trettondagsafton</i>	1994	
<i>I väntan på Godot (ej spelad)</i>	1995-1996	
2. Korrespondens		
Brev till Margreta Söderwall (59 st)	1953-2003	142:10
Brev från Margreta Söderwall (48 st)	1954-2001	
3. Umeå Shakespearesällskap		
Umeå Shakespearesällskaps jubileumsskrift 1952-1972	1973	
Teaterprogram, Umeå Shakespearesällskap	1952-1974	
Verksamhetsberättelser Umeå Shakespearesällskap	1956-57, 1967-73	
Medlems-/deltagarförteckningar Umeå Shakespearesällskap	1956-1970 (spridda år)	
Elevuppsatser om Umeå Shakespearesällskaps föreställningar	1955-1968	
Diverse om Umeå Shakespearesällskap (repertoar 1952-1972, program Englandsresa 1959, informationsmaterial 1960-tal, referenser till tidningsartiklar om Shakespeare-sällskapet 1950-1970-tal)	1952-1972	
<i>Ungdomsteater, lek-lär-upplev</i> . Undervisningsfilm 16mm om Umeå Shakespearesällskaps verksamhet	1961	
Mäster Olof i England 1969 (program, pressklipp, foton, korrespondens)	1969	
Ljudkassett med inspelning av medlemmar i Shakespearesällskapet, hösten 1969 (digital kopia finns)	1969	
Hamlet 1972 (program, pressklipp, foton, korrespondens)	1972	
Umeå Shakespearesällskaps återträff i Umeå augusti 1990 (utskick, medlemsförteckningar, dagsprogram m.m.)	1990	
4. Commediagruppen		
Teater mitt ibland oss. Informationsmaterial, rapporter och verksamhetsberättelser om Commediagruppen vid Huddinge gymnasium	1974-1988	142:11
Programblad och affischer Commediagruppen	1974-1997	142:12
Noteringar om antalet produktioner, föreställningar och turnéer, även fotografier med informationstexter om utvalda produktioner	1974-1992	
Enkäter och elevuppsatser kring Commediagruppens arbete	1970-tal	
5. Teaterpedagogik i skolan		
Teater i klassrummet, texter, rapporter, artiklar främst från Lärarhögskolan i Umeå	1960-1970-tal	142:13
Tal- och rörelseövningar	1970-tal	
Shakespearetexter för klassrumsteater	1970-1980-tal	

Scènes de Molière, franska och svenska texter	1980-tal	
Teaterkavalkaden 1975 i Huddinge, pedagogiskt material av Margreta Söderwall och Kajsa Larsen	1975	
Pedagogiskt material till Commediagruppens föreställning av Strindbergs Gustav Vasa, sammanställt av Göran Dyverfelt	1980-tal	
Dramatik i gymnasieskolan – Frivillig dramatik. En jämförelse, UppsatsTF/dramatik Stockholms universitet	1982	
Pedagogiskt material till Vildanden och Ett dockhem utarbetat av Margreta Söderwall	1985-1986	
Dramatiserade scener ur kända teaterstycken arrangerade av Margreta Söderwall (Antigone, Macbeth, Romeo och Julia, Hustruskolan m fl)	1980-tal	
Exempel på ljudband i "Dramatiska Institutionen"	odat	
Dramatikpåsar, innehållsbeskrivningar	1980-tal	142:14
Dramatikpåsar, sömnadsbeskrivningar, prislista, beställningar, korrespondens	1983-1994	
Dramatikpåsar med rekvisita till teaterstyckena Julius Caesar och Trymskvida		
6. Hedersdoktor 2001		
Hedersdoktor vid Umeå universitet 2001 (korrespondens, fotografier, diplom, tryck)	2001	142:15
7. Klippsamling och tryck		
Klippböcker Umeå Shakespearesällskap	1952-1972	142:16
Tidningsklipp Umeå Shakespearesällskap och Commediagruppen	1950-1990-tal	142:17
Tidningsklipp Shakespeare, allmänt	1890-1970-tal	142:18
Tidningsklipp Hamlet i svensk press, även svenska teaterprogram Hamlet 1914, 1915, 1953, 1954 (Kronborg), 1967 och 1974	1914-1974	
Tidningsklipp Shakespeare, engelska	1950-2000-tal	
Tidningsklipp och särtryck av/om Gunnar Sjögren (Shakespeareforskare)	1960-1970-tal	142:19
Tidningsklipp och särtryck av Nils Molin (Shakespeareforskare)	1920-1960-tal	
Tryck (engelska) om Shakespeare (<i>Shakespeare pilgrimage, Shakespeare`s Stage, O Sweet Mr Shakespeare, Hamlet –Total Study Edition, Shakespeare for Children</i>)	1958-1979	
Exemplar (10 st) ur serien Läs och Spela utg. och bearbetade av Margreta Söderwall på Natur och Kulturs förlag	1982-1985	142:20
8. Fotografier		
Fotografialbum Umeå Shakespearesällskap	1952-1961	142:21
Fotografier från Umeå Shakespearesällskaps föreställningar	1954-1966	142:22

Fotografier från Umeå Shakespearesällskaps föreställningar	1967-1974	142:23
Fotografier från utställningar, Shakespearesällskapets garderob, besök i Vasa	1964-1966	142:24
Fotografier från dramakurs i Hola,	1965	
Fotografier från dramaövningar i skolan	1994	
Fotografier med Margreta Söderwall	1960-1990-tal	
Ej identifierade foton		
Fotografier från Commediagruppens föreställningar	1974-1976	142:25
Fotografier från Commediagruppens föreställningar	1977-1979	142:26
Fotografier från Commediagruppens föreställningar	1980-1983	142:27
Fotografier från Commediagruppens föreställningar	1984	142:28
Fotografier från Commediagruppens föreställningar	1985-1987	142:29
Fotografier från Commediagruppens föreställningar	1988-1994	142:30
Fotografier från Commediagruppens föreställningar samt diverse foton från repetitioner m.m.	1994-1995, odat,	142:31
Fotografier från engelska Shakespeareuppsättningar		142:32
Större inramat fotografi från Shakespearesällskapets Englandsturné 1969. Större fotografier Commediagruppen, även affischer och utställningsmaterial	1969, 1990-tal	142:33
Diabilder, föreställningar Umeå Shakespearesällskap och Commediagruppen i Huddinge	1956-1980-talet	142:34
Diabilder, Umeå Shakespearesällskaps föreställning En midsommarnattsdröm	1973	142:35
Diabilder, föreställningar Umeå Shakespearesällskap samt bildmaterial kring Shakespeare och Faust	1957-1968, u.å.	142:36
Diabilder, föreställningar Umeå Shakespearesällskap och Commediagruppen i Huddinge	1960-tal-1980-tal	142:37
Diabilder, föreställningar Umeå Shakespearesällskap	1956-1969	142:38
Diabilder, föreställningar Umeå Shakespearesällskap	1950-tal-1970-tal	142:39
Diabilder, Umeå Shakespearesällskaps föreställning Muntra fruarna i Windsor	1970	142:40
Diabilder, föreställningar Royal Shakespeare Theatre, Warwick Castle m fl	u.å.	142:41

Diabilder, Shakespeare and his time, Molière et son temps,
Goethe vom Sturm und Drang bis zur Romantik 1982-1994 **142:42**

9. Inspelningar

*Filminspelning 1961 och intervjuer 1969 - se volym 142:10
Umeå Shakespearesällskap.*

Rullband, undervisningsmaterial Shakespeare m fl. 1960-tal **142:43**

Kassetband, engelska Shakespeareinspelningar 1970-1990-tal **142:44**

Kassetband, diverse (musik, teaterinspelningar,
undervisningsmaterial) 1970-1980-tal **142:45**

Skivinspelningar, Shakespeareföreställningar, inläsningar och
musik till Shakespeareuppsättningar. 22 LP-album och 4 EP-
skivor 1950-1980-tal **142:46**

10. Övrigt

Vykort med Shakespearemotiv, reseminnen m.m. **142:47**

Tecknade rollporträtt (inramade) ur engelska
Shakespeareföreställningar. Tygtryck (inramat) med
Shakespearefigurer.
Större Shakespeareporträtt och affischer (inramade) av The
Globe Playhouse och Shakespeares London 1616 1950-tal, odat. **142:48**

Rekonstruerad modell av Shakespeares teater The Globe **142:49**